

РЕШЕНИЕ

№ 1911

гр. София, 16.01.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 52 състав, в
публично заседание на 17.12.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Силвия Димитрова

при участието на секретаря Албена Илиева, като разгледа дело номер **6993** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството по делото е образувано на основание постъпила жалба от МД Е. А., подадена чрез пълномощника му адв. Б. Б., срещу Отказ на Началника на РУО - С.-град, обективиран в писмо изх. №РУО1-15869/19.05.2025 г. да му признае завършено образование. В жалбата се твърди, че оспореният отказ е незаконосъобразен, тъй като са представени всички документи от Посолството на Б. в Р. и МВнР на Република България и превод на заклет преводач. Тези документи са официално издадени от институция в Б. и подлежат на електронна проверка чрез QR код. Предвид това счита, че отказът е незаконосъобразен, доколкото са изпълнени всички изисквания на българското и международното законодателство за легализиране и използване на чуждестранни документи. Искане за отказът да бъде отменен и Началника на РУО – С.-град да бъде задължен да разгледа отново заявлението при спазване на закона. Тези доводи се поддържат и доразвиват в съдебно заседание от процесуалния представител на оспорващия.

С Определение №38535/20.11.2025 г., постановено по настоящото дело, съдът е приел, на основание представените по административната преписка доказателства и относимата правна уредба, че предмет на оспорване е отказът на Експертната комисия по чл.107, ал.1 от Наредба №11/01.09.2016 г. на МОН за оценяване на резултатите от обучението на учениците, приет на проведено заседание на 16.05.2025 г.

Ответникът – Експертната комисия по чл.107, ал.1 от Наредба №11/01.09.2016 г. на МОН в представен писмен отговор и в съдебно заседание чрез процесуалния си представител гл. юрисконсулт В. К., оспорва жалбата по подробно изложени доводи за нейната неоснователност. Претендира присъждане на юрисконсултско възнаграждение.

По делото са събрани писмени доказателства. Приложено е заверено копие от образуваната административна преписка.

Съдът, като прецени събраните по делото доказателства, поотделно и в тяхната съвкупност, във връзка с доводите и твърденията на страните, приема за установено следното:

Административното производство е образувано по заявление по образец, подадено на 09.05.2025 г. от оспорващия, чрез пълномощника му адв. Б. Б. до Началника на РУО – С.-град за признаване на завършени етапи на училищно образование или степен на образование и професионална квалификация по документи, издадени от училища на чужда държава. Със заявлението е поискано да бъде приравнено полученото от него средно образование в Нов Държавен Колеж за Висше Образование, Р., Б., към съответното в Република България. Относно обучението на лицето е отразено, че през 2020 г. е завършил 10 клас в Средно училище Б., Н., Б., а през 2022 г. е завършил 12 клас в Нов Държавен Колеж за Висше Образование, Р., Б.. Като цел на признаването е посочено достъп до обучение в системата на висшето образование. Към заявлението са приложени сертификати за завършено средно образование (SSC) - 2020 г. и (SSC) -2022 г., академични справки за завършените класове, издадени от Съвет за междинно и средно образование Р., Б., както и диплома с апостил и легализация от Посолството на Б. в Р. и Министерство на външните работи на Република България. Документите са представени с превод на български от заклет преводач с нотариална заверка на подписа му. От данните по делото съдът стига до извод, че заявлението и документите са представени на хартиен носител, като последните представляват копия на хартиен носител на електронни документи, съдържащи QR код за електронна проверка.

Постъпилите документи са разгледани на заседание на 16.05.2025 г. на Експертната комисия при РУО – С.-град, видно от приложения към преписката Протокол №119 от същата дата. По т.55 от протокола на оспорващия е отказано признаване на образованието, като е посочено, че липсва оригинален документ. Протоколът е подписан от Зам.-председателя на Експертната комисия.

За приетото решение заявителят е уведомен чрез адв. Б. с писмо изх. №РУО01-15869/19.05.2025 г., получено от него лично на 16.06.2025 г.

Съставът на Експертната комисия за признаване на завършен период или клас на класовете от VII до XII включително, за завършен гимназиален етап на средната степен на образование, както и признаването на основно образование, на средно образование и/или на професионална квалификация, е определен със Заповед №РД 01-158/25.02.2025 г. на Началника на РУО – С.-град. От ответника са представени по делото утвърдените от Началника на РУО - С.-град със Заповед №РД01-159/25.02.2025 г. Правила за работа на Експертната комисия за признаване на завършени периоди на училищно обучение, степен на образование и професионална квалификация, придобити при обучение в училища на чужди държави.

По делото са представени две писма от Зам.-министъра на образованието до Началника на РУО – С.-град от дати 07.11.2024 г. и от 12.12.2024 г., издадени във връзка с предложение за признаване на документи, заверени с електронен апостил.

При така установената фактическа обстановка съдът прави следните правни изводи:

Жалбата е процесуално ДОПУСТИМА, като подадена от надлежна страна и срещу подлежащ на оспорване административен акт. Спазен е срокът за оспорване, доколкото се установи, че оспорващият е уведомен за оспорения отказ на 16.06.2025 г., а жалбата е подадена на 30.06.2025 г. Разгледана по същество, настоящият съдебен състав счита, че жалбата е и ОСНОВАТЕЛНА.

Съгласно изричната разпоредба на чл.168, ал.1 АПК съдът не се ограничава само с обсъждане на основанията, посочени от оспорващия, а е длъжен, въз основа на представените от страните доказателства, да провери законосъобразността на оспорения административен акт на всички

основания по чл.146 АПК, като съгласно ал.2 на същия член съдът обявява нищожността на акта, дори да липсва искане за това.

Оспореното в настоящото производство решение е издадено от компетентния орган по чл.107, ал.1 от Наредба №11 от 11.09.2016 г. в действаща към момента на подаване на заявлението и произнасянето редакция (ДВ, бр. 75 от 01.09.2023 г.), а именно Експертната комисия към Регионално управление на образованието – С.-град. Комисията е назначена по надлежния ред, което се установи от представената по делото Заповед №РД 01-158/25.02.2025 г. на Началника на РУО – С.-град. Не е спорно, че при взимане на решението са участвали лицата, които са назначени в състава ѝ.

Съдът приема, че при издаване на акта е спазена изискуемата писмена форма и същият е достатъчно мотивиран, като от съдържанието му могат да се изведат причините, довели до постановяване на отказ. Посочено е по кое заявление с кой входящ номер и на кое лице е издаденото решение по т.55 от Протокола, както и защо не се признава образованието, а именно поради липса на оригинален документ. Вярно е, че не е посочено правното основание, но от посоченото фактическо такова следва извод, че ответният орган е приел, че не са налице изискванията на чл.108, ал.2 от Наредба №11.

Съдът намира обаче, че в хода на проведеното производство е допуснато е съществено нарушение на административнопроизводствените правила, което, ако не бе допуснато, би довело до друг краен резултат.

Редът и условията за признаване на завършено средно образование в чужбина е регламентиран в Наредба №11 от 11.09.2016 г. С оглед датата на подаване на заявлението и датата на произнасяне по същото, приложима е редакцията, ДВ, бр. 75 от 01.09.2023 г., действаща към този период.

Съгласно чл.108, ал. 1 от Наредба №11 от 11.09.2016 г. желаещите признаване на завършен период, клас, етап, на завършена степен на училищно образование и/или на професионална квалификация по документи, издадени от училища на чужди държави или от училище от системата на Европейските училища, подават следните документи: 1. заявление по образец, утвърден със заповед на министъра на образованието и науката, в което посочва целта на признаването и дали желае признаване на клас от училищното образование или етап от средната степен на образование; 2. документ за училищно образование и/или професионална квалификация; 3. документ, в който се посочва какви права дава документът по т. 2 за продължаване на образованието, в случаите, когато това не е посочено в документа по т. 2; 4. в случай че лицето желае да продължи обучението си в първи или втори гимназиален етап в българско училище - справка за изучаваните учебни предмети с хорариума на учебните часове и поставените оценки, ако не са вписани в документа по т. 2; 5. превод на български език на документите по т. 2, 3 и 4 от заклет преводач; 6. документ за последния завършен клас в българско училище (ако има такъв) преди обучението в училище на чужда държава, когато лицето желае признаване на класове от VIII до XII включително; 7. документ за платена държавна такса - за документи, подадени в РУО. Ал.2 на същата разпоредба предвижда, че документите по ал.1, т.5 и т.7 се подават в оригинал, а документите по т. 2, 3, 4 и 6 - в оригинал или копие, заверено от нотариус или от училището, издало документа.

В случая, за да постанови оспорения отказ, ответникът е приел, че се касае за недостатъци в документите и начина на предоставянето им, а не за липсата на такива документи. Съдът намира този му довод за правилен с оглед действащата към този момент нормативна уредба, която изисква представяне на изискуемите документи в оригинал на хартиен носител, в каквато форма безспорно процесните документи не са били представени. Такава възможност е предвидена едва с изменението на чл.108, ал.2 от Наредба №11, в сила от 01.10.2025 г. В тази връзка неоснователно

се явява твърдението на процесуалния представител на оспорващия, че ответният орган е следвало да извърши дължимата проверка по поставения QR код. Това е така, тъй като нормативната уредба, действаща към този момент, не предвижда такъв способ за проверка на представените документи. Чл.109, ал.1 от Наредба № 11 от 11.09.2016 г. предвижда, че Експертната комисия към РУО извършва експертна оценка на представените документи и взема решение за признаване или за отказ за признаване, при отчитане на определени обстоятелства: 1. продължителността на обучението; 2. вида на училището, в което е проведено обучението; 3. изучаваните учебни предмети и общия хорариум по всеки един от тях; 4. резултатите от обучението; 5. правата, които дава документът в страната, в която е издаден; 6. възрастта на ученика при завършване на съответния клас и разликите между чуждестранната и българската образователна система относно началната възраст за започване на училищно обучение. Според чл. 109, ал. 3 от Наредбата комисията се произнася по всеки конкретен случай на признаване в срок до един месец, считан от датата на представяне на документите по чл.108, ал.1. Т.е. Комисията се произнася по документите в смисъл дали да признае образованието тогава, когато същите са представени във формата, предвидена в чл.108, ал.2 от Наредбата. В случая отказът е мотивиран обаче с липса на оригинален документ, която преценка е по допустимост на искането. Съдът намира, че като е отказал признаване на образованието на основание извършена преценка за допустимост на искането административният орган е допуснал съществено процесуално нарушение. Това е така, тъй като според чл. 9, ал. 4 АПК органът е длъжен да оказва процесуално съдействие на страните за законосъобразно и справедливо решаване на въпроса - предмет на производство. Този принцип е доразвит в чл. 30, ал. 2 АПК, според който административният орган е задължен да уведоми заявителя за недостатъците на подаденото заявление и да му даде срок, за да ги отстрани. Под недостатъци на заявлението не следва да се разбира единствено определеният негов образец, а и съдържанието му и необходимите документи, когато това е налице изискване за представянето им заедно със заявлението, включително за начина на представяне на документите (в оригинал или копие, заверено от съответната институция). Едва след отстраняване на недостатъка на заявлението (включително и за документите към него) органът има задължение да извърши експертна оценка на тези документи по чл. 109, ал. 1 от Наредбата. В случая органът не е изпълнил задълженията си по чл. 9, ал. ал. 4 и чл. 30, ал. 2 АПК, тъй като не е дал указания на жалбоподателя за представяне на документите по начините, определени в чл. 108, ал. 2 от Наредба № 11 от 11.09.2016 г. Това негово бездействие е отнело възможността на жалбоподателя да представи документите в изискуемия вид, а същевременно органът се е произнесъл с отказ, позовавайки се, че документите не отговорят на обсъжданите изисквания (в случая не се е стигнало до извършване на експертна оценка на документите), т. е. на практика органът не е проверил по същество въпроса и е направен отказ само на база констатирани недостатъци в документите, но без да се дадат съответните указания. В този смисъл органът е допуснал съществени процесуални нарушения, тъй като даването на указания би могло да доведе до представяне на документите във вида по чл. 108, ал. 2 от Наредба № 11 от 11.09.2016 г., а това ще е предпоставка за разглеждане на същите и извършване на експертна оценка, необходима за взимане на решение по същество.

Така изложеното се подкрепя и от нормата на чл. 109, ал. 6 Наредба № 11 от 11.09.2016 г., според която срокът по чл. 3 за произнасяне на органа, може да бъде удължен в случаите, в които документите, подадени съгласно ал. и ал. 3, са недостатъчни за вземане на решение и се налага представяне на други документи. Предвидена е възможност за допълнително представяне на документи, когато е необходимо да се вземе решение по същество. По аргумент на по-силното основание се прави извод, че щом може да се предоставят допълнителни документи, необходими

за вземане на решение по същество, то е възможно да се представят и документи в необходимата форма по чл. 108, ал. 2 от Наредба № 11 от 11.09.2016 г.

Горното налага извод за незаконосъобразност на оспореното решение, поради което същото следва да се отмени. Преписката следва да се върне на органа, който следва да даде съответните указания на жалбоподателя, ако счита, че документите са с недостатъци, включително по чл.108, ал. 2 от Наредба №11 от 11.09.2016 г., като определи срок за това и посочи последиците от неотстраняването им.

Съдът намира, че преписката следва да бъде изпратена за разглеждане именно от ответника, независимо от измененията в разпоредбата на чл.107, ал.1 от Наредба №11, в сила от 01.10.2025 г., относно компетентния орган. Това е така предвид тъй като според §23 от ПЗР на Наредба №11 от 01.09.2016 г. откритите и неприключили към влизането в сила на наредбата производства за признаване се довършват при досегашните условия и ред. В случая административният акт на Експертната комисия към РУО – С.-град е издаден преди влизане в сила на новите изменения на горепосочената наредба. Обаче административното производство не е приключило, тъй като актът не е породил правни последици, доколкото е оспорен пред съда.

Водим от гореизложеното и на основание чл.172, ал.2 АПК Административен съд – София-град, Второ отделение, 52 състав

Р Е Ш И :

ОТМЕНЯ Решение по т.55, взето по Протокол №119 от проведено на 16.05.2025 г. заседание на Експертната комисия за признаване на завършен период или клас на класовете от VII до XII включително, за завършен гимназиален етап на средната степен на образование, както и признаването на основно образование, на средно образование и/или на професионална квалификация при РУО – С.-град, назначена със Заповед №РД 01-158/25.02.2025 г. на Началника на РУО – С.-град.

ИЗПРАЩА преписката на Експертната комисия за признаване на завършен период или клас на класовете от VII до XII включително, за завършен гимназиален етап на средната степен на образование, както и признаването на основно образование, на средно образование и/или на професионална квалификация при РУО – С.-град, назначена със Заповед №РД 01-158/25.02.2025 г. на Началника на РУО – С.-град за ново произнасяне по Заявление вх. №РУО01-14653/09.05.2025 г. за признаване на завършени етапи на училищно обучение или степен на образование и професионална квалификация по документи, издадени от училища на чужди държави, подадено от МД Е. А., гражданин на Б., чрез пълномощника му адв. Б. Б., съобразно дадените в мотивите на настоящето решение указания по тълкуването и прилагането на закона. Решението подлежи на обжалване пред ВАС в 14-дневен срок от уведомяване на страните, на които на основание чл.138, ал.3 от АПК да се изпрати препис от същото.

СЪДИЯ: